

5. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

Присяжнюк Наталія Петрівна

Начальник планово-фінансового відділу – головний бухгалтер
Господарського суду Хмельницької області
buh@km.arbitr.gov.ua

ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА ЗАКУПІВЛІ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Враховуючи те, що в Україні почав діяти ринок електроенергії, відповідно неприбуткові споживачі (державні установи, комунальні підприємства, навчальні заклади) відтепер можуть самостійно закуповувати електроенергію у будь-якого ліцензованого постачальника.

У квітні 2017 року вступив в дію Закон України «Про ринок електричної енергії» № 2019 [1], який змінив алгоритм закупівель електроенергії. На той час ще не всі положення цього Закону набрали чинності, окремі з них наберуть чинності в грудні 2018 року, а деякі – в 2019 році.

Реформа галузі включає в себе низку кардинальних змін, серед яких і відокремлення функції з розподілу електричної енергії від функцій виробництва, передачі та постачання, тобто створення відповідних окремих юридичних осіб. Положеннями Закону № 2019, а саме пунктом 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення», визначено, що до 11.12.2018 р. існуючі сьогодні енергопостачальні компанії повинні вжити заходів щодо відокремлення оператора системи розподілу від постачання електричної енергії, створюючи відповідні суб'єкти господарювання.

Суб'єкт господарювання не матиме права одночасно здійснювати діяльність з розподілу та постачання електричної енергії. Так, розподіл електричної енергії здійснюватимуть оператори систем розподілу (природні монополії), а постачання електричної енергії споживачам – окремі від операторів систем розподілу юридичні особи – електропостачальники, яких обиратимуть споживачі, за вільними (ринковими) цінами.

Внаслідок чого, створено конкурентний ринок, що дозволить обирати найнижчу ціну і найвигідніші умови, так як постачання електричної

енергії здійснюватиметься за вільними цінами та за вибором електропостачальника споживачем.

Споживачі (замовники) мають до 11.12.2018 р. визначитись з постачальником електроенергії та укласти з ним договір про постачання електроенергії тому, що з 11.12.2018 р. нинішній постачальник вже не матиме права здійснювати одночасно й постачання, й розподіл електроенергії, адже законодавець передбачив обов'язкове відокремлення та незалежність оператора системи розподілу. Зауважимо, що на сьогодні таке відокремлення оператора системи розподілу електроенергії вже відбулося. Зазначимо, що господарська діяльність з передачі, розподілу та постачання електроенергії споживачу провадиться на ринку електроенергії за умови отримання відповідної ліцензії такими операторами передачі/розподілу та постачальником.

Ліцензії на провадження господарської діяльності з передачі електроенергії місцевими (локальними) електромережами та постачання електроенергії за регульованим тарифом підлягають анулюванню не пізніше ніж через 18 місяців з дня набрання чинності Законом № 2019.

Однією з причин, чому треба обрати нового електропостачальника є втрата чинності ліцензії діючого постачальника за регульованим тарифом.

Оскільки згідно з новими правилами постачання електроенергії ринок електроенергії є конкурентним, замовнику доведеться обирати нового постачальника із застосуванням одного з варіантів: або шляхом проведення відкритих торгів, якщо очікувана вартість потреби в електроенергії (залишок на частину грудня й до кінця цього року) дорівнюватиме або буде більше 200 тис. грн., – для замовників-бюджетників, та 1 млн. грн. – для замовників, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання, зазначених в п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону України № 922 «Про публічні закупівлі» [2], або шляхом укладення прямого договору, якщо очікувана вартість не перевищує вартісну межу, передбачену чинним законодавством. При цьому якщо замовник не впевнений в тому, що зможе довести контролерам, що закупівля електроенергії на грудень – це новий предмет закупівлі, то навіть на суму, меншу 200 тис. грн., потрібно проводити відкриті торги. Відзначимо, що з грудня 2018 року закупівля електроенергії як товару за переговорною процедурою стане для замовника можливою лише за наявності законних підстав, зокрема, якщо два рази не відбудуться відкриті торги[3].

Також з'являється можливість у так званих кваліфікованих споживачів, які обладнанні відповідними системами обліку, купувати

електричну енергію напряму у виробника, минаючи оптовий чи роздрібний ринок електричної енергії України. Вони можуть укладати прямі контракти з тепловою, з атомною чи іншою генерацією.

Новим законодавством також вводиться поняття біржі електроенергії. Вона поки що у зародковому стані, це питання ще нормативно врегульовується. На біржі буде реалізовуватись вся електрична енергія, вироблена всіма видами генерації України між всіма споживачами електричної енергії. Йдеться про споживачів кваліфікованих, які будуть купувати за прямими договорами, так і про постачальників, які відокремлені від обленерго – вони називатимуться постачальники універсальних послуг.

Відзначимо, що держава намагається захистити таких споживачів як населення, дрібний бізнес від захоплення якимось одним постачальником. Вони зможуть у будь-який момент купити електроенергію у постачальника універсальних послуг для своїх первинних потреб і будуть мати гарантію, що цей постачальник забезпечить їх електричною енергією. Там залишається система субсидіювання, низьких тарифів для населення, державного регулювання цих тарифів. Але все ж це крок вперед для розвитку ринкової сфери в електроенергетиці.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 N 2019-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19>
2. Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 N 922-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>
3. Дуброва Я. Закупівля електроенергії: готуємось до нововведень. *Бюджетна бухгалтерія*. №39. 2018. URL: <https://buhgalter.com.ua/articles/zakupivli-za-derzhkoshti/zakupivlya-elektroenergiyi-gotuyemos-do-novovveden/>

Рудько Мар'яна Василівна

Провідний спеціаліст відділу з формування виплат
Управління соціальної політики ТМР
marjanar@i.ua

ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА СІМ'ЯМ З ДІТЬМИ

У період реформування соціальної сфери державну соціальну політику України спрямовано на створення умов для підвищення якості